

[Agnete Laustsen]

demokratiske tilstande eller racisme. Jamen kære fru Pernille Forchhammer, det er jo de eksempler, som alle de forelagte lovforslag går ud på at ophæve. Jeg nævnedes den meget betydningsfulde Land Reform Act, som vel er noget af det mest grundlæggende i dag, som der også er fremlagt forslag om. Mon ikke det netop er forslag, der viser, at der er en reel og ærlig vilje til at afskaffe apartheid, altså det, som var ideen med den handelsboykot, vi i sin tid indførte?

Må jeg så i øvrigt sige, når fru Pernille Forchhammer siger, at nu skal vi bestemme, hvem der skal skrive Sydafrikas forfatning: Vel skal vi ej! Det skal Sydafrika selv bestemme, og vi skal aldeles ikke blande os i, hvem de ønsker skriver den forfatning. Men jeg kan dog til fru Pernille Forchhammers orientering sige, at jeg faktisk tror, man har mange gode tanker både forfatningsmæssigt og i øvrigt i Sydafrika. Lad mig bare nævne en enkelt, nemlig spørgsmålet, som også har været fremdraget fra fru Pernille Forchhammers side, om, hvordan flygtningene kommer hjem. Der har været vanskeligheder – det er også derfor, tallet ikke er større indtil videre – men man har nu fra den sydafrikanske regerings side rettet henvendelse til ingen ringere end højkommisæreren for flygtninge og bedt om assistance for at få processen hurtigere og bedre i gang, og denne overvejer for øjeblikket dette udspil positivt.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Jørgen Winther og fru Agnete Laustsen, om ikke den sydafrikanske forfatning på nuværende tidspunkt må opfattes som værende racistisk og derfor strider imod det formål, som sanktionerne blev indført på baggrund af.

Jeg har ikke sagt, at vi skal bestemme, hvem der skal fastsætte Sydafrikas kommende forfatning, jeg har sagt, at det skal sydafrikanerne bestemme og dermed også de sorte sydafrikanere. Og det vil sige, at forudsætningen for, at de er involveret i det kommende forfatningsarbejde, er, at forfatningen ikke udformes af den nuværende regering, men udformes af en forfatningskommission, som er nedsat f.eks. efter den model, som blev benyttet i Namibia.

Så spørger hr. Erhard Jakobsen, om Socialdemokratiet også fordømmer de etpartisyste-

mer, som er i de øvrige afrikanske lande. Det er FN, som fordømmer apartheid, og vi er med til at fordømme apartheid. Apartheid er et spørgsmål om lovgivning, som skelner imellem racer. Der er ingen tvivl om, at vi er interesserede i at støtte den demokratiske udvikling også i de øvrige afrikanske lande, men det er ikke dét, den her sag drejer sig om. Den drejer sig om et apartheidsystem med en grundlov, som er udtryk for apartheid, hvor man skelner mellem sorte og hvide og giver dem forskellige rettigheder.

De forhold, som jeg nævnte, da jeg spurgte fru Agnete Laustsen og hr. Jørgen Winther for et øjeblik siden, indeholdt netop ikke landreformen, men indeholdt de punkter, som den sydafrikanske regering ikke indtil nu har givet udtryk for ønske om at ændre lovgivningsmæssigt på.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Når jeg brugte begrebet hensigtserklæringer, så er det, fordi det er det begreb, Fremskridtspartiet og CD bruger i bemærkningerne til deres lovforslag. Der tales om de hensigter, der ligger fra De Klerks side efter de taler, han har holdt i parlamentet og andre steder. Jeg er godt klar over, at der senere er kommet lovforslag, men det ændrer ikke noget ved vores grundlæggende synspunkt, at der foreløbig kun er tale om udsagn og forslag. Der er ikke tale om grundlæggende ændringer i det sydafrikanske politiske system, og det er dem, vi afventer.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Til fru Pernille Forchhammer vil jeg gerne gentage, at FN's sanktioner netop er indført, fordi der er apartheid i Sydafrika. Sanktionerne er, så vidt jeg er orienteret, ikke indført, fordi der er manglende pluralisme eller manglende demokrati i Sydafrika. Det håber jeg at vi er enige om, for det er altså helt grundlæggende for, hvilke holdninger de forskellige partier har.

Så vil jeg gerne spørge fru Pernille Forchhammer: Hvorfor betyder det så enormt meget, at der skal være stemmeret for alle i Sydafrika, når man snakker om sanktioner, når der ikke er stemmeret i mange andre lande, som vi har samhandel med? Hvad er egentlig forskellen?